МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін та філософії

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Слободян С. О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

ОСНОВИ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ
FOUNDATIONS OF POLITICAL SCIENCE

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

тип дисципліни вибіркова

мова викладання українська

Миколаїв – 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни *«ОСНОВИ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ»*, яка є вибірковою дисципліною та пропонується для підготовки фахівців

«__15_» ___жовтня 2024 року. 17 с.

Розробник: ***Шаповалова І. В.****, кандидат філософських наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та філософії.*

Проект робочої програми навчальної дисципліни *«ОСНОВИ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ»* розглянуто на засіданні *кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та філософії*
Протокол №__3_ від «__01_» листопада 2024 р.
Завідувач кафедри **Гогоренко О. В.**

Проект робочої програми навчальної дисципліни *«ОСНОВИ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ»* розглянуто Навчально-методичною комісією *Навчально-наукового гуманітарного інституту*
Протокол № 4 від «14» листопада 2024 р.
Голова **Бобіна О. В.**

Проект робочої програми навчальної дисципліни *«ОСНОВИ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ»* погоджено з навчальним відділом
Начальник відділу **Лабарткава А. В.**

Робоча програма навчальної дисципліни *«ОСНОВИ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ»* затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 9 від «19» листопада 2024 р.
Голова НМР НУК **Слободян С. О.**

© НУК, 2024

ЗМІСТ

Вступ 4
1. Опис навчальної дисципліни 6
2. Мета вивчення навчальної дисципліни 6
3. Передумови для вивчення дисципліни 7
4. Очікувані результати навчання 7
5. Програма навчальної дисципліни 7
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування 11
7. Форми поточного та підсумкового контролю 12
8. Критерії оцінювання результатів навчання 14
9. Рекомендовані джерела інформації 15

ВСТУП

Анотація

Метою вивчення дисципліни «ОСНОВИ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ» є формування у студентів системи логічно завершених базових знань про політику та адекватних їм умінь та навичок. В результаті вивчення дисципліни студент має отримати знання про: об'єкт, предмет і метод політології; основні світові та українські політологічні школи, концепції і доктрини; політичні феномени і процеси, політичні конфлікти і технологію їх урегулювання та розв’язання, політичну владу та її механізми, політичні системи і політичні режими, демократію, політичні еліти і політичне лідерство, політичну свідомість і політичну культуру, етнонаціональну політику та світовий політичний процес.

Дисципліна «ОСНОВИ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ» пропонує студентам до вивчення наступні питання: предмет, методи і функції політології; історична ретроспектива розвитку політичної думки; політика і влада; різновиди політичних режимів, особливості політичного режиму в Україні; умови формування громадянського суспільства в Україні та місце особистості в цьому процесі, проблеми майбутнього демократії в Україні, політичні еліти і політичне лідерство; політична культура та інші.

Навчальний курс «ОСНОВИ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ» збагачує студентів політичними знаннями; сприяє формуванню у них активної політичної позиції, розуміння своїх громадянських прав, свобод і обов'язків; вмінь давати раціональну оцінку діям різних політичних партій і лідерів з позицій загальнонаціональних інтересів; орієнтуватися в міжнародному політичному житті, геополітичній обстановці, мати уявлення про місце і статус України в сучасному світі.

Ключові слова: політологія, політика, влада, особистість, демократія, держава, політична влада, політичний режим, форма правління, політична культура, правова держава, громадянське суспільство.

Abstract

The purpose of studying the discipline "FOUNDATIONS OF POLITICAL SCIENCE" is to form in students a system of logically complete basic knowledge of politics and adequate skills and abilities. As a result of studying the discipline, the student must gain knowledge about: the object, subject and method of political science; basic world and Ukrainian political science schools, concepts and doctrines; political phenomena and processes, political conflicts and the technology of their settlement and resolution, political power and its mechanisms, political systems and political

regimes, democracy, political elites and political leadership, political consciousness and political culture, ethno-national politics and the world political process.

The discipline "FOUNDATIONS OF POLITICAL SCIENCE" offers students to study the following issues: subject, methods and functions of political science; historical retrospective of the development of political thought; politics and power; types of political regimes, features of the political regime in Ukraine; the conditions for the formation of civil society in Ukraine and the place of the individual in this process, the problems of the future of democracy in Ukraine, political elites and political leadership; political culture and others.

The course "FOUNDATIONS OF POLITICAL SCIENCE" enriches students with political knowledge; contributes to the formation of their active political position, understanding of their civil rights, freedoms and responsibilities; ability to give a rational assessment of the actions of various political parties and leaders from the standpoint of national interests; to navigate in international political life, geopolitical situation, to have an idea of the place and status of Ukraine in the modern world.

Key words: political science, politics, power, personality, democracy, state, political power, political regime, form of government, political culture, rule of law, civil society.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3"></td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Електронна адреса РПНД на сайті Університету</td><td rowspan="8"></td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>4-й</td><td>4-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 150</td><td colspan="2">Лекцій</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семінарські</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>90 год.</td><td>140 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 3;
самостійної роботи студента – 5.</td><td rowspan="2">Освітній рівень:
перший (бакалаврський)</td><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю:
комбінована</td></tr>
</table>

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни *«ОСНОВИ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ»* є знайомство студентів з базовими поняттями науки про політику і політичну владу та їх засвоєння, формування на їх основі політичної культури як важливої складової частини гуманітарної підготовки майбутніх фахівців.

Завдання курсу:

- збагачення студентів знаннями з політології;
- вироблення у студентів навичок аналізу політичних процесів в умовах становлення демократичного українського суспільства, плюралізму поглядів і світоглядної свободи особистості.

Після вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

- необхідні політологічні терміни, давати їм конкретну характеристику;
- історію світової та української політичної думки;
- суть та основні елементи політичної системи суспільства;
- основні ідейно-політичні течії сучасності;
- сутність виборів та основні виборчі системи;

– поняття, характерні риси, закономірності та тенденції світового політичного процесу.

Після вивчення дисципліни студент повинен **уміти**:

– розкрити зміст ключових понять кожної теми;
– вільно та логічно розмірковувати над політичними сторонами життя суспільства;
– скласти огляд публікацій з певної тематики, провести аналіз політичних фактів;
– відстоювати та аргументувати свої погляди на політичні процеси та події;
– скласти огляд бібліографії політичної та публіцистичної літератури з конкретної політичної тематики;
– зробити політичний коментар з повідомлень засобів масової інформації;
– вести дискусію з політичних питань і проблем;
– реферувати одну з тем політології на основні найновішої літератури.

Мати уяву: про різноманіття світових та вітчизняних політичних лідерів, основні риси їх політичного портрету.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумов вивчення дисципліни немає, так як вона є вибірковою.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті опанування курсу студенти мають знати:

- необхідні політологічні терміни, давати їм конкретну характеристику;
- історичну ретроспективу розвитку політичних ідей;
- основні концепції політики і влади;
- форми політичних режимів;
- теорії політичної еліт і політичного лідерства;
- умови формування громадянського суспільства і правової держави в Україні;
- форми державного правління і устрою;
- про місце України у системі міжнародних відносин.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Політика і влада в науковій думці від найдавніших часів до сьогодення

Тема 1. Предмет і еволюція науки про політику. Сучасна політична наука

1. Виникнення і розвиток політичної науки.
2. Об’єкт і предмет політології.
3. Роль, місце політології в системі соціально- гуманітарних наук.
4. Функції і методи політології.

Література: [1] стор.6-16 ; [2] стор. 5-13; [3] стор. 5-11.

Тема 2. Історія світової політичної думки. Політична думка в Україні

1. Соціально-політичні погляди Стародавніх часів .
2. Особливості античної політичної думки.
3. Політичні ідеї у середньовічній Європі.
4. Еволюція політичних концепції Нового часу (Дж. Локка, Ж. Ж. Руссо, Ш.

Монтеск'є).

5. Розвиток політичної думки в XIX – XXI ст..

Література: [1] стор. 17-36; [2] стор. 15-30.
[3] стор. 14-23.

Тема 3. Політика і влада як соціальні явища

1. Сутність влади як соціального явища.
2. Основні концепції влади.
3. Політична влада: визначення, сутність, ознаки та функції.
4. Ресурси, легітимізм та законність влади.
5. Політика як соціальний інститут: визначення, функції, види.

Література: [1] стор. 37-48; [3] стор. 28-36;
[3] стор. 28-36.

Змістовий модуль 2. Політична система суспільства

Тема 4. Політична система суспільства: поняття, структура, функції, типи. Особливості в Україні

1. Поняття політичної системи, історична генеза, базові ознаки.
2. Структура та функції сучасної політичної системи.
3. Типологія сучасних політичних систем.
4. Становлення політичної системи України.

Література: [2] стор. 52-61; [4].

Тема 5. Держава в політичній системі суспільства. Особливості в Україні

1. Поняття держави, її базові ознаки, терії походженя.
2. Функції держави і структура державної влади.
3. Форми державного правління.
4. Форми державного устрою.

Література: [1] стор. 62-79; [2] стор. 62-73.
[3] стор. 52-62.

Тема 6. Політичні партії та партійні системи, громадські організації та рухи. Особливості в Україні. Вибори і виборчі системи. Особливості в Україні

1. Політична партія: поняття, історична генеза, сутність і функції в політичному житті.
2. Типологія політичних партій.
3. Основні типи сучасних партійних систем.
4. Становлення партійної системи України.
5. Вибори: визначення та сутність.
6. Виборча система: поняття і типологія.
7. Основні характеристики мажоритарної виборчої системи.
8. Особливості пропорційної виборчої системи.
9. Виборчий процес в Україні.

Література: [1] стор. 110-120; [2] стор. 98-113. *:* [1] стор. 96-109; [2] стор. 85-97;
[3] стор. 77-89.

Тема 7. Політика та особа. Політична еліта і політичне лідерство. Політична культура. Особливості в Україні

1. Політична соціалізація: сутність, етапи, агенти.
2. Політична еліта: сутність, теоретичні моделі, типи. Особливості в Україні.
3. Лідерство в політиці: визначення, риси, типологія. Політичні лідери в Україні.
4. Політична культура: світовий досвід і українські реалії.

Література: [1] стор.121-153; 154-163; [3] стор. 104-110; 115-123; 127-139.

Тема 8. Світовий політичний процес. Україна у системі міжнародних політичних відносин

1. Світовий політичний процес: поняття, особливості.
2. Міжнародні відносини: сутність, риси та цілі.
3. Місце України в сучасній системі міжнародних відносин.

Література: [2] стор. 138-170.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	с	с.р.		л	с	с.р.
Змістовий модуль 1. Політична наука. Історія розвитку політичних ідей від найдавніших часів до сьогодення								
Тема 1. Предмет і еволюція науки про політику. Сучасна політична наука	15	2	2	11	15	2	-	13
Тема 2. Історія світової політичної думки. Політична думка в Україні	15	2	4	9	15	-	2	13
Разом за змістовим модулем 1	**30**	**4**	**6**	**20**	**30**	**2**	**2**	**26**
Змістовий модуль 2. Політика і влада як соціальні інститути. Політична система суспільства								
Тема 3. Політика і влада як соціальні явища	20	2	2	16	20	2	-	18
Тема 4. Політична система суспільства: поняття, структура, функції, типи. Особливості в Україні	20	4	4	12	20	-	2	18
Тема 5. Держава в політичній системі суспільства. Особливості в Україні	20	4	4	12	20	-	-	20
Разом за змістовим модулем 2	**60**	**10**	**10**	**40**	**60**	**2**	**2**	**56**
Змістовий модуль 3. Політичні партії. Виборчі системи. Світовий політичний процес **.**								
Тема 6. Політичні партії та партійні системи, громадські організації та рухи. Особливості в Україні. Вибори і виборчі системи. Особливості в Україні	20	4	4	12	20	-	-	20
Тема 7. Політика та особа. Політична еліта і політичне лідерство. Політична культура. Особливості в Україні	20	8	4	8	20	-	2	18
Тема 8. Світовий політичний процес. Україна у системі міжнародних політичних відносин	20	4	6	10	20	-	-	20
Разом за змістовим модулем 3	**60**	**16**	**14**	**30**	**60**	**-**	**2**	**58**
РАЗОМ ЗА КУРСОМ	**150**	**30**	**30**	**90**	**150**	**4**	**6**	**140**

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Предмет і еволюція науки про політику. Сучасна політична наука	2	-
2	Історія світової політичної думки. Політична думка в Україні	4	2
3	Політика і влада як соціальні явища	4	-
4	Політична система суспільства: поняття, структура, функції, типи. Особливості в Україні	4	-
5	Держава в політичній системі суспільства. Особливості в Україні	6	2
6	Політичні партії і партійні системи: теорія і практика України. Вибори, виборча система, виборчий процес в світі і Україна	4	-
7	Політика і особа. Політична культура. Політична еліта і політичне лідерство: світовий досвід і Україна.	4	2
8	Світовий політичний процес. Україна у системі міжнародних політичних відносин	2	-
	Разом	**30**	**6**

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до семінарських занять– 2-4 год/1 заняття;
- написання рефератів, есе, наукової статті, наукових тез, виконання домашньої контрольної роботи, перекладу, аналітичний огляд, аналіз практичних, проблемних ситуацій – мінімум 5 -20 годин на 1 роботу;
- складання словнику 8 -20 год.;
- підготовка до контрольних заходів – (5-10) год. на 1 захід.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Підготовка до семінарів	30	12
2.	Написання реферату та його презентація	20	30
3.	Виконання індивідуальних завдань (написання есе, наукових статей і тез для науково-практичних конференцій)	20	48
4.	Складання словника	10	30
5.	Підготовка до контрольних заходів	10	20
	Разом	**90**	**140**

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДІВ ЇХ ДЕМОНСТРУВАННЯ

Набуття здобувачами компетенцій забезпечується через засвоєння навчального матеріалу у вигляді лекційних, семінарських занять та самостійної роботи студентів.

Методи навчання: способи, якими забезпечується набуття здобувачами відповідних компетенцій через засвоєння програмного матеріалу та активізацію навчального процесу, а саме:

для всіх видів занять:

- робота з літературою - опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольно-корекційної функції в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти;
- пояснення - словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення;
- дискусія - обмін поглядами щодо конкретної проблеми з метою набуття нових знань, зміцнення власної думки, формування вміння її обстоювати;
- диспут - цілеспрямоване зіставлення різних поглядів на наукову чи суспільну проблематику з метою формування у здобувачів оцінних суджень, зміцнення світоглядних позицій;

для лекційних занять:

- лекція - усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;
- бесіда - питально-відповідний метод, завдання якого – спонукати здобувачів до актуалізації відомих і засвоєння нових знань шляхом самостійних роздумів, висновків і узагальнень; різновиди бесіди : репродуктивні (спрямовані на відтворення раніше засвоєного матеріалу), евристичні (підводять здобувачів до самостійних висновків);

для практичних та семінарських занять:

- практична робота - метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків;
- частково-пошуковий - метод, за якого певні елементи знань повідомляє викладач, а частину здобувачі здобувають самостійно, відповідаючи на поставлені запитання чи розв'язуючи проблемні завдання;
- дидактична гра - спеціально створена ситуація (модель реальності) для формування певних практичних навичок та умінь;
- дослідницький - творче застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку.

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати завдань для самостійної роботи, а також якість виконання студентом індивідуального завдання у вигляді реферату (есе) та їх презентації.

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає два теоретичні питання, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння теоретичним матеріалом з основ демократії.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання виступають:

- модульна контрольна робота;
- підготовка та публічний захист реферату.
- залік.

7. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного іспиту. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми поточного контролю – усне та письмове опитування, індивідуальна презентація виконаного завдання, підготовка реферату, виконання індивідуальних завдань.

Форми проміжного контролю – модульна контрольна робота.

Форми підсумкового контролю – залік.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Реферат	**Критерії оцінювання**
10-8	Реферат, який має обсяг 20-25 або більше друкованих сторінок; проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, обґрунтовано та теоретично правильно; зроблені логічні висновки та узагальнення, про аргументовані власні ставлення студента до альтернативних поглядів на певні питання; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.
7-4	Реферат, який має обсяг 15-20 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу, недостатньо використані фактичні та статистичні дані; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.
3-2	Обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; при написанні допущені неточності, або відсутня мінімально необхідна кількість висновків. Реферат містить зайвий матеріал, що не відповідає змісту теми і свідчить про нездатність студента зрозуміти її зміст; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.
1-0	Тема реферату нерозкрита, текст реферату є повністю ідентичним тексту підручника чи конспекту або повністю ідентичним реферату іншого студента на таку ж тему; у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.
Максимальна оцінка студента за один даний компонент програми 10 балів.	

Виконання індивідуальних завдань (написання есе, наукових статей і тез для науково-практичних конференцій)	**Критерії оцінювання**

Виконання індивідуальних завдань (написання есе, наукових статей і тез для науково-практичних конференцій)	Критерії оцінювання
10-8	Робота студента містить розгорнуте, повне та обґрунтоване викладення матеріалу, виявляє при цьому високі знання студентом усієї програми навчальної дисципліни; містить аналіз змістовного матеріалу; порівняння різних поглядів на проблему; самостійні висновки студента; логічно і граматично правильно викладена.
7-4	Робота студента містить відповідь на поставлене завдання, однак вона є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет дослідження.
3-2	Робота студента містить відповідь на поставлене завдання, однак вона не є аргументованою, наявні недоліки у розкритті змісту; свідчить про наявність прогалин у знаннях студента, викладена з порушенням логіки подання матеріалу, містить багато граматичних, грубих стилістичних помилок.
1-0	студент не розкрив завдання або виконав його неправильно, не зміг висвітлити сутності питання, або допустив грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність знань у студента, або їх безсистемність та поверховість, незнання основних положень навчальної дисципліни.
Максимальна оцінка студента за один даний компонент програми 10 балів.	

Відповіді на семінарах	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв’язки, містить аргументовані висновки.
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
0	Студент не дає відповіді.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 2 (денна:15 занять по 2 бали; заочна: 3 зан.по 2 бали).	

Складання словника	Критерії оцінювання
10-8	60 термінів, які вірно структуровані по кожній темі дисципліни
7-4	20-45 термінів з кожної теми дисципліни
3-1	До 20 термінів, які не охоплюють всі теми програми
0	Студент не виконав завдання або склав словник із термінів, які не належать до категоріально-понятійного апарату дисципліни, що свідчить про відсутність знань у студента, або їх безсистемність та поверховість, незнання основних положень навчальної дисципліни.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 10 балів.	

Поточний модульний контроль у формі тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Залік	**Критерії оцінювання**
35-40	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
30-34	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу, студент робить вірні, аргументовані висновки.
25-33	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
16-24	Відповідь має суттєві помилки, аргументи недостатньо сформульовані, студенту складно чітко відображати причинно-наслідкові зв'язки явищ й процесів.
6-15	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0-5	Студент не дає відповіді. Відповідь має велику кількість помилок або не відповідає темі.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 40 балів	

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Участь у семінарських заняттях	15х2 балів = 30 балів	3х2 балів = 6 балів
Поточний модульний контроль	2х10 балів = 20 балів	2х10 балів = 20 балів
Реферат	2х10 балів = 20 балів	1х10 балів = 10 балів
Виконання індивідуальних завдань (написання есе, наукових статей і тез для науково-практичних конференцій)	2х10 = 20 балів	1х10 балів=10 балів
Складання словника	1х10 = 10 балів	1х14=14 балів
Залік	-	40 балів
Всього	**100**	**100**

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ1	Т1	Відповіді на семінарі	2х1=2		-
	Т2	Відповіді на семінарі	2х2=4	Відповіді на семінарі	1х2=2
	ПМК		10		10
ЗМ2	Т3	Відповіді на семінарі	2х2=4		-
	Т4	Відповіді на семінарі	2х2=4	Відповіді на семінарі	1х2=2

	Т5	Відповіді на семінарі	2х2=4		–
	ПМК		10		10
ЗМ3	Т6	Відповіді на семінарі	2х2=4		-
	Т7	Відповіді на семінарі	2х2=4	Відповіді на семінарі	1х2=2
	Т8	Відповіді на семінарі	2х2=4		-
Реферат			2х10=20		1х10=10
Виконання індивідуальних завдань (написання есе, наукових статей і тез для науково-практичних конференцій)			2х10=20		1х10=10
Складання словника			10		14
Залік			-		40
Сума			100		100

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Політологія: навчальний посібник / О. В. Бобіна та ін.; за ред. І. В. Шаповалової. Миколаїв: НУК, 2017. 240 с.

2. Основи науки про політику. Конспект лекцій: навчальний посібник/ О. Бобіна, І. В. Шаповалова. - Миколаїв: НУК, 2021. – 200 с.

3. Політологія: навчальний посібник з курсу (лекції) / О. Ю. Кравчук, І. В. Шаповалова. Миколаїв: НУК, 2020. 168 с.

4. Брегеда А. Ю. Політологія: навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. Київ: КНЕУ, 1999. 108 с. URL: http://politics.ellib.org.ua/pages-763.htm (дата звернення: 22.09.2023).

5. Гелей С., Рутар С. Політологія: навч. посібник. Київ: Знання, 2007. 309 с. URL: http://politics.org.ua. /page-cat-56/html (дата звернення: 22.09.2023).

6. Гаджиев К. С. Вступ в політичну науку. Київ, 2015. URL: https://stud.com.ua/42899/politologiya/vstup_u_politichnu_teori (дата звернення: 22.09.2023).

7. Ісаєв Б. А. Політична історія. Демократія. Київ: Знання, 2018. URL: https://stud.com.ua/129778/politologiya/politichna_istoriya_demokratiya (дата звернення: 22.09.2023).

8. Кирилюк Ф. М., Конверський А. Є., Білик В. Ф. Політологія: навчально-методичний комплекс. Київ: Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2004. 697 с. URL: http://politics.org.ua./page-2125html (дата звернення: 22.09.2023).

9. Колодій А. Розвиток громадянського суспільства. URL: http://political-studies.com/?p=166 (дата звернення: 22.09.2023).

10. Мутагіров Д. З. Демократія як універсальна цінність. Київ, 2014. URL: https://stud.com.ua/17880/politologiya/demokratiya_yak_universalna_tsinnist (дата звернення: 22.09.2021).

11. Основи політичної науки: курс лекцій / за ред. Б. Кухти. Львів: Кальварія, 1997. 336с.

12. Основи демократії: посібник / Бессонова М., Бірюков О., Бондарчук С. та ін.; за заг.

ред. А. Колодій; АПН України та ін. Київ: Ай Бі, 2002. 679 с.

13. Політологія: підручник / за заг. ред. І. С. Дзюбка, К. М. Левківського. Київ: Вища школа, 1998. 415 с.

14. Політологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка. Київ: Академія, 2003. 528 с.

15. Піча В. М., Хома Н. М. Політологія: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. Львів: «Новий світ – 2000». 344 с.

16. Рутар Г. Розвинене громадянське суспільство як фактор ефективності політичного управління. URL: http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/25774/22-Rutar.pdf?sequence=1 (дата звернення: 22.09.2021).

17. Тімерманіс І. Є. Політологія. 2015. URL: https://stud.com.ua/36531/politologiya/modeli_demokratiyi_demokratichniy_rezhim#70 (дата звернення: 22.09.2021).

18. Шипілов Л. М. Народовладдя як основа демократичної держави. Харків: ФІНН, 2009. 216 с.

Допоміжна література

1. Абетка українського політика: довідник / М. Томенко (керівник авт. кол.). Київ: Смолоскип, 1997. 218 с.

2. Білоус А. О. Політико-правові системи: світ і Україна: навч. посібник. Київ: АМУПП, 1997. 200 с.

3. Гаджиев К. С. Вступ в політичну науку. Київ, Логос, 2015. URL: https://stud.com.ua/42899/politologiya/vstup_u_politichnu_teoriyu (дата звернення: 22.09.2023).

4. Концептуальні засади теорії політики: навч. посібник / Логунова М. М. та ін. Київ: УАДУ, 1999. 159 с.

5. Мирончук В. Д., Храмов В. О. Основи політології: курс лекцій. Київ: МАУП, 2000. 293 с.

6. Основи демократії. Права людини та їх забезпечення в умовах суспільних змін: навч. посіб. / за ред. О. В. Філонов, В. М. Суботін, В. В. Пашутін, І. Я. Тодоров. 2-ге вид. випр. Київ: Знання, 2008.

7. Політологія: типові питання та відповіді з лекційного курсу: навчальний посібник для вищих навчальних закладів / Піча В. М. та ін. Львів: Новий світ, 2002. 174 с.

8. Політологія: підручник: в 2-х кн. / під ред. А. Колодія. Київ: Ельга, 2000. 582 с.

9. Політологічний енциклопедичний словник: навчальний посібник для студентів вузів. Київ: Генеза, 1997. 400 с.

10. Політологія: навч. посібник для вузів / упоряд. та ред. М. Сазонов. Харків: Фоліо, 1998. 735 с.

11. Потульницький В. А. Нариси з української політології (1919–1991). Київ: Либідь, 1994. 318 с.

12. Рагозін М. П. Демократія від А до Я: словник-довідник. Донецьк: Вид-во «Донбас», 2002.

13. Рудакевич О. М. Політологія: навчально-методичний посібник. Тернопіль: Астон, 2000. 172 с.

14. Скиба В. Й., Горбатенко В. П., Туренко В. В. Вступ до політології. Екскурс в історію правничо-політичної думки. Київ: Основи, 1996. 717 с.

15. Холод В. В. Політологія: навчальний посібник. Суми: Унів. кн., 2001. 405 с.

16. Демократизація України: програма малих проектів. Посібник з навч. посіб. розвитку громад: практичний порадник для небайдужих / Кол. авт.: Л. О. Єльчева, І. М. Ібрагімова та ін. Київ, 2007. 453 с. URL: http://www.advohub.org/wp-content/uploads/2014/10/posibnykrozvytku-hromad1.pdf (дата звернення: 22.09.2023).

17. Карась А. Філософія громадянського суспільства в класичних теоріях і некласичних баченнях: Монографія. Київ; Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. 520 с. URL: http://www.experts.in.ua/baza/doc/download/grom_suspilstvo.pdf (дата звернення: 22.03.2024).

18. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23.12.1997 р. № 776/97-ВР. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/776/97-вр (дата звернення 14.09.2023).

19. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15.04.2014 р. № 1207-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18 (дата звернення 14.09.2023).

20. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 р. № 4572-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17/sp:head:max100 (дата звернення 20.09.2023).

21. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17 (дата звернення 20.09.2023).

22. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 16.12.1966 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_043 (дата звернення 20.09.2023).

23. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок: ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 18.12.1979 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_207 (дата звернення 20.10.2023).

24. Конвенція про права осіб з інвалідністю: ратифіковано Верховною Радою України від 13.12.2006 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_g71 (дата звернення 20.09.2023).

25. Європейська конвенція про права людини: ратифіковано Верховною Радою України від 04.11.1950 р. http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004 (дата звернення 20.09.2023).

26. Кириченко Ю., Бондаренко Б. Аналітичний звіт щодо запровадження інституту конституційної скарги. Київ: ФОП Москаленко О. М., 2018. 40 с. URL: https://pravo.org.ua/ua/%20about/books/report_complaint/ (дата звернення 20.09.2023).

27. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23.12.1997 р. № 776/97-ВР. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/776/97-вр (дата звернення 20.09.2023).

Інформаційні ресурси в інтернет

1. Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць. URL: http://www.gileya.org/ (дата звернення: 28.09.2023).

2. Світовий політичний процес та система міжнародних відносин. URL: http://studies.in.ua/ru/geopolitika-seminary/1288-svtoviy-poltichniy-proces-ta-sistema-mzhnarodnih-vdnosin.html (дата звернення 28.10.2023).

Розробник програми _____ І. В. Шаповалова

17